

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město
Tel. 257 042 094, e-mail: arbitr@finarbitr.cz
www.finarbitr.cz

Evidenční číslo: 6346/2013
Registrační číslo (uvádějte vždy v korespondenci): 202/PS/2013

Nález

Finanční arbitř příslušný k rozhodování sporů podle § 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 21. 2. 2013 podle § 8 zákona o finančním arbitrovi o návrhu ■ (dále jen „Navrhovatel“), proti společnosti Fio banka, a.s., IČO 618 58 374, se sídlem V Celnici 1028/10, 117 21 Praha 1, zapsané v obchodním rejstříku vedeném u Městského soudu v Praze, oddíl B, vložka 2704 (dále jen „Instituce“), vedeném podle § 24 zákona o finančním arbitrovi podle tohoto zákona s přiměřeným použitím zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve věci poplatků za provedení vnitrostátní platební transakce v amerických dolarech, takto:

Návrh se podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítá.

O d ů v o d n ě n í :

1. Předmět řízení před finančním arbitrem a zkoumání podmínek řízení

Návrhem na zahájení řízení se Navrhovatel domáhal proti Instituci vrácení peněžních prostředků ve výši 15,90 amerických dolarů a 6 amerických dolarů zaúčtovaných jako poplatky v souvislosti s provedením vnitrostátní platební transakce v amerických dolarech.

Finanční arbitř pro účely tohoto řízení zjistil, že Navrhovatel uzavřel s Institucí dne 7. 2. 2013 smlouvu o běžném účtu č. ■ (dále jen „Smlouva o účtu“). Na základě čl. I bodu 1. Smlouvy o účtu Instituce Navrhovateli zřídila a vede běžný účet č. ■ (IBAN ■) v měně americký dolar (dále jen „Běžný účet“). Smlouva o účtu označuje v čl. II za svou součást Obchodní podmínky pro zřizování a vedení účtů, pro účely tohoto řízení ve znění účinném ode dne 1. 2. 2013 (dále jen „Obchodní podmínky“), Ceník finančních operací a služeb banky, pro účely tohoto řízení ve znění účinném od dne 1. 2. 2013 (dále jen „Ceník“) a Sazebník.

Podle čl. II bodu 24. Obchodních podmínek je jejich nedílnou součástí dokument „Informace o obecných podmínkách pro provádění převodů peněžních prostředků, typech podporovaných

plateb a lhůtách zúčtování“, pro účely tohoto řízení ve znění účinném ode dne 5. 9. 2012 (dále jen „Informace o podmínkách“).

Podle čl. V. bodu 1. „[b]ěžný účet je účet sloužící zejména k provádění bezhotovostního a hotovostního platebního styku“. Podle čl. III bodů 3., 4. a 6. Smlouvy o účtu Běžný účet umožňuje vklady a výběry hotovosti na pobočce Instituce, hotovostní a bezhotovostní vklady na bankovní účet Instituce a bezhotovostní výběry na základě písemného příkazu k úhradě. Instituce se tímto ve Smlouvě o účtu zavázala provádět pro Navrhovatele platební transakce jednotlivě neurčené.

Smlouva o účtu je smlouvou o běžném účtu podle § 708 an. zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obchodní zákoník“), a současně rámcovou smlouvou o platebních službách podle § 74 odst. 1 písm. a) zákona č. 284/2009 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o platebním styku“).

Běžný účet je platebním účtem podle § 2 odst. 1 písm. b) zákona o platebním styku, neboť se jedná o účet sloužící k provádění platebních transakcí.

Předmětem sporu je oprávněnost účtování poplatků za provedení platební transakce spočívající v převodu peněžních prostředků z účtu vedeného třetí tuzemskou institucí na Běžný účet.

Převod peněžních prostředků je platební transakcí podle § 2 odst. 1 písm. a) zákona o platebním styku; Instituce poskytla Navrhovateli platební službu podle § 3 odst. 1 písm. c) zákona o platebním styku. Pokud jde o předmět sporu, Navrhovatel vystupuje ve vztahu k Institucí jako příjemce (tj. ten, z jehož účtu jsou peněžní prostředky odepsány; § 2 odst. 3 písm. b) zákona o platebním styku), Instituce vystupuje ve vztahu k Navrhovateli jako poskytovatel platebních služeb příjemce.

K rozhodování sporu mezi Navrhovatelem a Institucí je finanční arbitr příslušný, neboť se jedná o spor mezi poskytovatelem platebních služeb a uživatelem platebních služeb při poskytování platebních služeb podle § 1 písm. a) ve spojení s § 3 odst. 1 a 2 zákona o finančním arbitrování, když k rozhodování tohoto sporu je podle § 7 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, dána pravomoc českého soudu.

4. Tvrzení Navrhovatele

Navrhovatel tvrdí, že dne 8. 2. 2013 zaslala společnost ■ na jeho Běžný účet částku 5.347,59 amerických dolarů. Navrhovatel dále tvrdí, že tato částka byla před připsáním na Běžný účet snížena o poplatek korespondenční banky Instituce, společnosti ■, ve výši 15,90 amerických dolarů, a že Instituce současně účtovala k tíži Běžného účtu v souvislosti s tímto převodem poplatek za mezinárodní převod ve výši 6 amerických dolarů.

Navrhovatel nesouhlasí s poplatkem ve výši 15,90 amerických dolarů; ke srážce tohoto poplatku došlo u zprostředkujícího poskytovatele Instituce, společnosti ■, Navrhovatel namítá, že se s Institucí na tomto poplatku ve Smlouvě o účtu nedohodl a že se zprostředkujícím poskytovatelem Instituce, společností ■, není v žádném smluvním vztahu.

Navrhovatel zároveň nesouhlasí s poplatkem za mezinárodní převod ve výši 6 amerických dolarů; podle Navrhovatele se jednalo o převod mezi dvěma bankami se sídlem na území České republiky.

6. Tvrzení Instituce

Instituce potvrzuje, že společnost ■ zaslala dne 8. 2. 2013 na Běžný účet (tj. platební účet Navrhovatele vedený Institucí) částku 5.347,59 amerických dolarů. Instituce namítá, že obdržela od svého zprostředkujícího poskytovatele společnosti ■ částku 5.331,69 amerických dolarů. Tuto částku Instituce připsala na Běžný účet a současně zaúčtovala k tíži Běžného účtu poplatek ve výši 6 amerických dolarů v souladu s Ceníkem.

K částce 15,90 amerických dolarů (tj. rozdíl mezi částkou 5.347,59 amerických dolarů a 5.331,69 amerických dolarů) Instituce sděluje, že se jedná o srážku provedenou automatickým systémem společnosti ■ jako důsledek nesprávně zadaného pokynu společnosti ■, tj. bankou společnosti ■.

Pokud jde o poplatek ve výši 6 amerických dolarů, Instituce namítá, že na poplatku v této výši se s Navrhovatelem dohodla ve Smlouvě o účtu, a to v Ceníku v čl. III. „*Bezhotovostní platební styk*“ bodu 1. „*Jednorázové příchozí platby*“ písm. e) „*mezinárodní platba v měně USD, GBP, PLN, HUF nebo CZK*“.

Instituce uzavírá, že poplatek ve výši 15,90 amerických dolarů vrátil zprostředkující poskytovatel Instituce, společnost ■ na účet Instituce, která ho připsala dne 22. 3. 2013 na Běžný účet a že poplatek ve výši 6 amerických dolarů Navrhovateli účtovala v souladu se Smlouvou o účtu.

8. Dokazování a hodnocení důkazů

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu s tímto zákonem a zvláštními právními předpisy. Podle § 12 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi není finanční arbitr vázán návrhem a aktivně opatřuje důkazy; při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné důkazy. Finanční arbitr všechny navržené i jím shromážděné důkazy provedl a uvážil o nich, takto.

I.

Z výpisu z Běžného účtu za měsíc únor 2013 má finanční arbitr za nesporné, že Instituce dne 13. 2. 2013 připsala na Běžný účet (tj. platební účet Navrhovatele vedený Institucí) peněžní prostředky ve výši 5.331,69 amerických dolarů s těmito údaji: „*Datum účtování: 13. 2. 2013; Datum transakce: 13. 2. 2013; ID operace: ■; Operace: Bezhotovostní příjem do PE; Upřesnění: Bezhotovostní vklad; Zpráva pro příjemce: ■; Číslo protiúčtu/Kód banky: ■; Název protiúčtu: ■*“.

Na základě Dokladu o provedení platebního příkazu není rovněž sporu o tom, že k připsání peněžních prostředků ve výši 5.331,69 amerických dolarů došlo na základě platebního příkazu k převodu peněžních prostředků ve výši 5.347,59 amerických dolarů, který dala společnost ■ (dále také „Sporný převod“).

Jako důkazní prostředek využívá finanční arbitr, když rozhoduje o platebních transakcích v amerických dolarech, zprávy SWIFT. Pomocí zpráv SWIFT jsou mezi poskytovateli platebních služeb přenášeny data o platebních transakcích. V tomto případě finanční arbitr získal prostřednictvím Instituce Zprávu SWIFT I zachycující část Sporného převodu mezi společnostmi ■, a Institucí, a Zprávu SWIFT II zachycující část sporného převodu mezi společnostmi ■ a společností ■.

Ze shromážděných podkladů a provedeného dokazování má potom finanční arbitr ke Spornému převodu za prokázané následující skutečnosti:

- 1) Plátcem je společnost ■, číslo účtu plátce je ■; to vyplývá z Dokladu o provedení platebního příkazu, ze Zpráv SWIFT I a II (pole 50K: Ordering Customer) a z výpisu z Běžného účtu za měsíc únor 2013;
- 2) Poskytovatelem platebních služeb plátce je společnost ■; to vyplývá z kódu „■“ na 5. až 8. pozici čísla účtu plátce v mezinárodním formátu IBAN a ze Zprávy SWIFT I (pole 52A: Ordering Institution);
- 3) Zprostředkujícím poskytovatelem společnosti ■, jako poskytovatele plátce, je ■; to vyplývá ze Zprávy SWIFT II (kód „■“ v poli 53A: Sender's Correspondent);
- 4) Částka platební transakce je 5.347,59 amerických dolarů, měnou platební transakce je americký dolar; to vyplývá z Dokladu o provedení platebního příkazu a ze Zpráv SWIFT I a II (pole 33B: Instructed Amount);
- 5) Příjemcem je Navrhovatel; číslo účtu Navrhovatele je ■ (tj. Běžný účet); to vyplývá z Dokladu o provedení platební transakce a ze Zpráv SWIFT I a II (pole 59: Beneficiary Customer);
- 6) Poskytovatelem příjemce je Instituce; to vyplývá z kódu „2100“ v národním formátu čísla účtu;
- 7) Zprostředkujícím poskytovatelem Instituce jako poskytovatele příjemce je společnost ■; to vyplývá ze Zprávy SWIFT II (kód „■“ v poli 57A: Account with Institution);
- 8) Částka, která byla převedena z účtu společnosti ■, na účet Instituce je 5.331,69 amerických dolarů; to vyplývá ze Zprávy SWIFT I (pole 32A: Inter-bank settled amount)
- 9) Částka, která byla připsána na Běžný účet, je 5.331,69 amerických dolarů; to vyplývá z výpisu z Běžného účtu za měsíc únor 2013,
- 10) Poplatková dispozice nastavena na SHA (tj. každá strana nese poplatky svého poskytovatele platebních služeb); to vyplývá ze Zpráv SWIFT I a II (kód SHA v poli 71A: Details of charges).

Ze zprávy SWIFT I (údaj „USD15,90“ v poli 71F: Sender's charges) má finanční arbitr za prokázané, že srážku poplatku ve výši 15,90 amerických dolarů z částky platební transakce provedla společnost ■, jako zprostředkující poskytovatel Instituce.

Podle § 107 odst. 1 věty první zákona o platebním styku platí, že „[p]oskytovatel plátce, poskytovatel příjemce a zprostředkující poskytovatelé jsou povinni převést částku platební transakce v plné výši bez jakýchkoliv srážek“. Jedná se o tzv. povinnost poskytovatelů převést částku platební transakce v plné výši a zákaz provádět srážky poplatků z částky platební transakce. Zákon o platebním styku však současně ve svém ustanovení § 75 odst. 2 umožňuje, aby se smluvní strany v případě platebních transakcí v měně, která není měnou státu Evropské unie nebo smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru, dohodou od zákazu provádění srážek poplatků z částky platební transakce odchýlily.

Následky neoprávněně provedené srážky z částky platební transakce upravuje ustanovení § 107 odst. 2 zákona o platebním styku. Při neoprávněném provedení srážky poplatku z částky platební transakce je „*poskytovatel plátce, v případě platební transakce, k níž dává platební příkaz plátce, nebo poskytovatel příjemce, v případě platební transakce, k níž dává platební příkaz příjemce nebo plátce prostřednictvím příjemce, povinen zajistit, aby příjemce obdržel částku platební transakce v plné výši*“.

Ukládá-li současně ustanovení § 109 zákona o platebním styku poskytovateli plátce povinnost zajistit, aby peněžní prostředky byly připsány na účet poskytovatele příjemce ve stanovené lhůtě po okamžiku přijetí platebního příkazu, musí finanční arbitr konstatovat, že zákon o platebním styku vychází ze zásady, že je povinností poskytovatele plátce zajistit připsání částky platební transakce na účet poskytovatele příjemce, přičemž poskytovatel plátce nese odpovědnost i za zprostředkující poskytovatele.

Ustanovení § 110 zákona o platebním styku stanoví povinnost poskytovatele příjemce připsat částku platební transakce ve stanovené lhůtě na platební účet příjemce, případně dát částku platební transakce jinak k dispozici; tato povinnost vzniká poskytovateli příjemce v okamžiku, kdy je částka platební transakce připsána na jeho účet (tj. v okamžiku, kdy poskytovatel příjemce obdrží částku platební transakce od poskytovatele plátce nebo zprostředkujícího poskytovatele). V tomto případě obdržela Instituce jako poskytovatel příjemce od společnosti ■ jako zprostředkujícího poskytovatele Instituce, částku 5.331,69 amerických dolarů. Tuto částku v plné výši připsala na Běžný účet (tj. platební účet Navrhovatele vedený Institucí), jak ukládá ustanovení § 110 písm. a) zákona o platebním styku. Instituce proto neprovedla žádnou srážku poplatku z částky platební transakce a nemohla tak porušit ustanovení § 107 odst. 1 větu první zákona o platebním styku.

Finanční arbitr proto uzavírá, že Instituce ve vztahu ke Spornému převodu neporušila žádnou právní povinnost.

Pro úplnost se finanční arbitr dále zabýval rolí společnosti ■ jako zprostředkujícího poskytovatele Instituce, která provedla srážku z částky platební transakce ve výši 15,90 amerických dolarů.

Pokud by společnost ■ jako zprostředkující poskytovatel Instituce, provedla srážku poplatku z částky platební transakce neoprávněně, jednalo by se o porušení povinnosti společnosti ■ jako poskytovatele plátce, zajistit připsání částky platební transakce na účet Instituce v souladu s § 109 zákona o platebním styku. V takovém případě se Navrhovatel musí domáhat nápravy proti společnosti ■, jako poskytovatele plátce, neboť ta je v souladu s § 107 odst. 2 zákona o platebním styku povinna zajistit, aby Navrhovatel jako příjemce obdržel částku platební transakce v plné výši. Finanční arbitr znovu připomíná, že poskytovatel plátce (v tomto případě společnost ■) odpovídá za všechny poskytovatele účastníci se provádění platební transakce s výjimkou poskytovatele příjemce. Nezáleží na tom, zda neoprávněnou srážku skutečně provedl tento poskytovatel, nebo zda k ní došlo v důsledku jednání jiného zprostředkujícího poskytovatele.

II.

Z výpisu z Běžného účtu za měsíc únor 2013 má finanční arbitr za nesporné, že Instituce dne 13. 2. 2013 odepsala z Běžného účtu peněžní prostředky ve výši 6 amerických dolarů s těmito

údaji: „Datum účtování: 13. 2. 2013; Datum transakce: 13. 2. 2013; ID operace: ■; Operace: Poplatek (■ přijatá platba – standardní měna) z PE; Upřesnění: Bezhotovostní vklad; Zpráva pro příjemce: ■“.

Poplatek ve výši 6 amerických dolarů odepsala Instituce z Běžného účtu jako poplatek za připsání částky příchozí Sporné platby.

Samotné odepsání poplatku z platebního účtu není platební transakcí, neboť při něm chybí základní prvek platebního styku, a to skutečnost, že třetí osoba zprostředkovává přesun peněžních prostředků od plátce k příjemci. Poskytovatel platebních služeb odepsáním poplatku pouze realizuje to, na čem se se svým uživatelem ve smlouvě o platebních službách dohodl.

Finanční arbitr proto zkoumal, jak si Instituce s Navrhovatelem ve Smlouvě o účtu upravila poplatky za připsání částek příchozích platebních transakcí na Běžný účet.

Podle části I. bodu 17) Informací o podmínkách „[p]oplatky za provedení převodů jsou uvedeny v Ceníku [...]“. Podle čl. II Informací o podmínkách „[m]ezinárodní platbou se rozumí jakákoliv platba přijatá prostřednictvím účtovacího systému Evropské centrální banky TARGET2 nebo prostřednictvím korespondenčních vztahů Fio banky, a.s., a všech jejích zahraničních organizačních složek s jinými bankami, tedy platba s použitím SWIFT/BIC kódu FIOBCZPPXXX. Za mezinárodní platbu je vzhledem ke stejné technice převodu považována i platba v cizí měně provedená mezi dvěma tuzemskými bankami“. Definice mezinárodní platby současně odkazuje na část III. Bezhotovostní platební styk bod 1. Jednorázové příchozí platby písm. d), e) a f) Ceníku.

Podle části III. bodu 1. písm. e) Ceníku Instituce za provedení jednorázové příchozí mezinárodní platby v měně americký dolar, britská libra, polský zlotý, maďarský forint nebo česká koruna účtuje poplatek ve výši 100 Kč / 4 eur / 6 amerických dolarů.

Podle Obecných ustanovení Ceníku platí, že „[p]oplatek je účtován v měně, ve které je veden účet, k jehož tíži je poplatek účtován“.

Podle § 361 obchodního zákoníku platí, že „[s]trana, jež vede na základě smlouvy pro druhou stranu běžný nebo vkladový účet, může použít peněžních prostředků na těchto účtech pouze k započtení své vzájemné pohledávky, kterou má vůči majiteli účtu podle smlouvy o vedení těchto účtů“.

Odepsáním poplatku ve výši 6 amerických dolarů tak Instituce realizovala své právo na započtení pohledávky, kterou měla vůči Navrhovateli podle Smlouvy o účtu, a to proti pohledávce představované zůstatkem na Běžném účtu, kterou má Navrhovatel vůči Instituci.

Ani v případě poplatku ve výši 6 amerických dolarů proto nedospěl finanční arbitr k závěru, že by se Instituce dopustila porušení zákonné nebo smluvní povinnosti.

Na základě všech výše uvedených skutečností rozhodl finanční arbitr tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto nálezu.

P o u č e n í :

Proti tomuto nálezu lze podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi do 15 dnů od jeho doručení podat písemně odůvodněné námitky k finančnímu arbitrovi. Práva podat námitky se lze vzdát. Včas podané námitky mají odkladný účinek.

Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci.

V Praze dne 8. 8. 2013

otisk úředního razítka

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr